

Aranyszájú Szent János

A kereszt és a lator

Ma keresztben a mi Urunk Jézus Krisztus, s mi ünnepet ülünk, hogy megtudd: a kereszt ünnep s lelki vigalom. Korábban a „kereszt” szó a büntetéshez kötődött, most a megbecsülés tárgya lett; korábban az ítélet jelképe volt, most pedig üdvösségünk alapja. Ez nekünk ezernyi jók forrása lett, ez minket a tévelygésből megmentett, ez sötétben ülőknek világosságot hozott, ez minket háborúinkban Istennel megbékített, elidegenedettek haza vezetett, távol lévőknek közeliékké tett, ez ellenségeskedés elcsitulása, ez békesség bizonyossága, ezernyi jók kincstára lett. Ezért többé nem bolyongunk pusztaságban, mert megismertük az igaz utat; többé nem a királyi udvaron kívül élünk, mert megtaláltuk az ajtót; nem félünk az ördög tüzes nyilaitól, mert látjuk a forrást. [...]

A paradicsom több mint ötezer éve bezárva bár, ma megnyílt nekünk. Mert ezen napon, ebben az órában a latort bevitte az Isten, két üdvös dolgot megcselekedve: a paradicsomot megnyitotta, a latort bevitte. Ma visszaadta ősi hazánkat, ma visszavezetett minket atyai városunkba, s lakhelyet ajándékozott a közönséges emberi nemnek, ezt mondván: *Még ma velem leszel a paradicsomban.* Mit mondasz?! Megfeszítettél és átszegeztettél, s paradicsomról beszélsz? Igen, mondja, hogy a keresztben az én erőm megismerd. Mert miután a dolog maga szomorú lenne, ezért hogy ne természet szerint figyelj a keresztre, hanem a megfeszített erejét megismerd, a keresztben azt a csodát cselekszi, mely leginkább megmutatja erejét. Mert nem halottat támasztva, nem tengert és szeleket lecsendesítve, nem démonokat űzve, hanem megfeszítve, átszegezve, meggyalázva, leköpve, kigúnyolva, megalázva tudta a lator gonosz gondolkodását megváltoztatni, hogy mindkét irányból lásd az ő erejét. Mert az egész teremtést felkavarta, s a sziklákat kettétörte, s a sziklánál érzéketlenebb lelkét a latornak magához vonta és megtisztelte, mondván: *Még ma velem leszel a paradicsomban.* Bár kérubok őrizték a paradicsomot, de ő a kéruboknak is Ura; lángpallos jár ott körbe, de neki láng és gyehenna és élet és halál felett is hatalma van. S bár egyetlen király sem engedné, hogy egy gaz lator vagy bármely cimborája vele együtt üljön, mikor városába bevonul, Krisztus mégis ezt tette, s szent honába bevonulva magával vitte a latort, nem tapodva meg a paradicsomot, s nem mocskolva be a lator lábaival, hanem inkább megtisztelve a paradicsomot, mert megtiszteltetés a paradicsomnak, hogy ily Ura van, hogy egy latort is méltóvá tehet a paradicsom élvezésére. Mert mikor vámszedőket és paráznákat vezetett a mennyeknek országába, nem azt meggyalázva tette, hanem inkább megtisztelte, mutatván, hogy ilyen a mennyek országának Ura: még paráznákat és vámszedőket is oly kipróbálttá tehetett, hogy méltóknak bizonyultak az ottani megtiszteltetésre és ajándékokra.

Ford. Hanula Gergely